

СТАТУТ ПРЕСВІТЕРСЬКОЇ РАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКО-ЗБОРІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УГКЦ

ПРЕАМБУЛА

1. Пресвітери повинні допомагати своєму єпархіальному єпископу в пастирській опіці над єпархією (кан. 177 §1 ККСЦ), адже «всі пресвітери разом з єпископами такою мірою беруть участь в одному й тому самому священстві та служінні Христовому, що вже сама ця єдність посвяти і місії вимагає їхньої ієрархічної спільноти з єпископським чином. [...] Нехай єпископи радо їх вислуховують, мало того – хай самі радяться з ними і розмовляють про все, що стосується до потреб душпастирства та блага єпархії. А щоб це здійснити, треба – відповідно до сучасних обставин та потреб і за формами й нормами, які треба визначити законом, – заснувати збір пресвітерів, представників пресвітерату, тобто комісія чи сенат, який своїми порадами може успішно допомагати єпископові в керуванні єпархією. [...] Тому хай у щирій любові й послухові (пресвітери) перебувають у єдності зі своїм єпископом. [...] Отже, жоден пресвітер не може повною мірою виконувати свою місію відокремлено й немовби поодиноці, а тільки спільними силами з іншими пресвітерами під проводом тих, які очолюють Церкву» (II Ватик. Собор, Декрет про служіння і життя пресвітерів *Presbyterorum ordinis*, арт. 7).

2. Пресвітерська рада Тернопільсько-Зборівської Архиепархії (далі – Пресвітерська рада) – це зібрання пресвітерів, які представляють духовенство всієї архиепархії. Вона діє на підставі Кодексу Канонів Східних Церков (ККСЦ), Канонів Партикулярного Права УГКЦ (КПП УГКЦ) та цього Статуту (див. канн. 264-265 ККСЦ).

3. Пресвітерська рада є одним із виявів єднання пресвітерів зі своїм архиепископом, що впливає із самої єдності свячень і місії всіх пресвітерів.

Розділ I. ЗАВДАННЯ ПРЕСВІТЕРСЬКОЇ РАДИ

4. Пресвітерська рада є дорадчим органом Архиепископа і Митрополита Тернопільсько-Зборівського УГКЦ (далі - Архиепископа), котрий звертається до неї за порадою у передбачених правом випадках, або тоді, коли вважає за доцільне почути думку пресвітерів у тих справах, які стосуються потреб пастирської діяльності і добра архиепархії (кан. 264 ККСЦ).

5. Для правосильності рішення Архиепископ повинен порадитися з Пресвітерською Радою у таких випадках:

- скликання архиепархіального собору (кан. 236 ККСЦ);

- заснування, зміна чи скасування протопресвітерату (кан. 276 §2 ККСЦ);
- заснування персональної парафії (кан. 280 §1 ККСЦ);
- заснування, зміна або скасування парафії (кан. 280 §2 ККСЦ);
- заснування парафії при церкві, яка належить до чернечого інституту або товариства спільного життя на подобу чернечих (кан. 282 §1 ККСЦ);
- встановлення норм відносно призначення пожертв, прийнятих парохом чи іншими парафіяльними священнослужителями, з нагоди виконання пастирських потреб, які повинні бути внесені до парафіяльної каси, окрім добровільних пожертв прийнятих за відправу Божественної Літургії та пожертв, де відома інша воля жертводавця, і щодо справедливої винагороди парохів й іншим священнослужителям парафії (кан. 291 ККСЦ);
- передача храму для світського вжитку згідно з кан. 873 §2 ККСЦ.

6. Члени Пресвітерської ради повинні брати участь в архієпархіальному соборі (кан. 238 §1, п. 7 ККСЦ).

7. Пресвітерська рада обирає дияконів делегатами на архієпархіальний собор, згідно з кан. 27, п. 3 КПП УГКЦ. Їх кількість визначає архієпископ.

8. На пропозицію архієпископа, який подає список не менше як з восьми парохів, Пресвітерська рада повинна обрати на постійній основі чотирьох парохів для обговорення питання про усунення або перенесення пароха (канн. 1391 §1, 1394, п. 2 і 1399 §1 ККСЦ).

8.1. Ці чотири парохі обираються не зі складу членів Пресвітерської ради та діють до закінчення каденції Пресвітерської ради.

8.2. Якщо парох з числа обраних Пресвітерською радою втратив уряд пароха перед закінченням каденції Пресвітерської ради, тоді на місце цього пароха Пресвітерська рада обирає іншого, зі списку поданого архієпископом.

Розділ II. ВСТАНОВЛЕННЯ І ТРИВАЛІСТЬ ПРЕСВІТЕРСЬКОЇ РАДИ

9. Пресвітерська рада утворюється декретом архієпископа, а її члени призначаються на п'ятирічний термін (канн. 264, 270 §1 ККСЦ).

9.1. Архієпископ повинен утворити нову Пресвітерську раду протягом року від канонічного прийняття Архієпархії або від часу розпуску попередньої Пресвітерської ради (кан. 270 § 2-3 ККСЦ).

9.2. Архієпископ повинен подбати, щоб ціла Пресвітерська рада або її частина поновлювалась кожних п'ять років (кан. 270 §1 ККСЦ).

Розділ III. СКЛАД ПРЕСВІТЕРСЬКОЇ РАДИ

10. Пресвітери у Пресвітерській раді повинні бути представлені, по змозі, з врахуванням різних видів служінь та різних душпастирських середовищ і протопресвітератів архієпархії (кан. 268 ККСЦ), тому вона складається з членів (кан. 266 ККСЦ, кан. 34 КПП УГКЦ):

10.1. обраних самими пресвітерами:

- з протопресвітератів: по одному пресвітеру;

- з інститутів богопосвяченого життя (кан 34, п. 3 КПП УГКЦ): один пресвітер.

10.2. з огляду на уряд (кан 34, п. 1 КПП УГКЦ): протосинкел, судовий вікарій, синкели, економ, канцлер, ректор Вищої Духовної семінарії ім. патріарха Йосифа Сліпого;

10.3. іменованих архієпископом із числа пресвітерів приписаних до архієпархії, а саме - двох пресвітерів.

Розділ IV. ВИБОРИ ЧЛЕНІВ ПРЕСВІТЕРСЬКОЇ РАДИ

11. Право вибирати і бути обраним до Пресвітерської ради мають (кан. 267 ККСЦ):

11.1. всі пресвітери, які є приписані до архієпархії і не позбавлені права голосу на підставі норм права;

11.2. інші пресвітери, які мають постійне або тимчасове місце проживання та рівночасно виконують для добра архієпархії якесь завдання, служіння чи уряд;

11.3. пресвітери інститутів богопосвяченого життя, які проживають у монастирях чидомах на території архієпархії.

12. Якщо пресвітер виконує служіння в різних протопресвітератах, він має активний і пасивний голос лише в одному, а саме у тому, де він бере участь у засіданнях.

13. У зв'язку з реорганізацією протопресвітерату (-ів) (об'єднання, поділ, скасування) попередньо обрані і затверджені члени виконують свої обов'язки до моменту затвердження новообраного (-их) членів у відповідності до виду реорганізації.

14. Той, хто належить до Пресвітерської ради з огляду на уряд може бути виборцем, але не може бути обраним, оскільки вже є членом Пресвітерської ради.

15. Вибори членів Пресвітерської ради проводяться згідно з нормами про вибори (канн. 947-960 ККСЦ) і відбуваються наступним чином:

15.1. у протопресвітеріаті: проводяться вибори у визначений архієпископом час згідно з нормами даного Статуту. Вибори проводить протопресвітер або делегований архієпископом пресвітер;

15.2. серед членів інститутів богопосвяченого життя: проводяться вибори у визначений архієпископом час згідно з нормами даного Статуту. Вибори проводить синкел у справах монашества або делегований архієпископом пресвітер.

16. Обраних кандидатів до Пресвітерської ради затверджує архієпископ.

Розділ V. ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕСВІТЕРСЬКОЇ РАДИ

17. Пресвітерську раду скликає архієпископ кожного разу, коли норми права вимагають її поради або коли вважає це за потрібне у відповідності до кан. 269 §2 ККСЦ, і головує на ній особисто. Пресвітерська рада скликається принаймні два рази в році.

18. Пресвітерська рада ніколи не може діяти без архієпископа (кан. 269 §3 ККСЦ).

19. Архієпископ визначає порядок денний засідань Пресвітерської ради (кан. 269 §1 ККСЦ).

19.1. Якщо архієпископ вважає за необхідне, він може заздалегідь ознайомити членів Пресвітерської ради з порядком денним, однак вони не мають права його розголошувати.

19.2. Протягом п'яти корисних днів після повідомлення про скликання засідання Пресвітерської ради кожен член може запропонувати питання до порядку денного, виславши його секретареві. Однак про його внесення до порядку денного вирішує архієпископ.

20. Архієпископ може запросити на засідання Пресвітерської ради інших осіб, компетентних у справах, що обговорюватимуться. Ці особи можуть бути присутні лише підчас представлення проблематики справи.

21. Канцлер Курії, який є членом Пресвітерської ради з огляду на свій уряд, є водночас її секретарем. До його обов'язків належить:

- відповідати за організаційні питання, які торкаються приготування засідань;

- повідомляти членів Пресвітерської ради про час і місце скликання не пізніше як за 10 днів до засідання;
- підготовляти робочі матеріали з питань, передбачених у порядку денному засідань;
- вести та підписувати протокол кожного засідання;
- відповідати за належне зберігання документації;
- виконувати інші доручення архиєпископа.

22. Кожен член Пресвітерської ради має суворий обов'язок брати участь у засіданнях, від якого з поважних причин може звільнити тільки архиєпископ.

23. На першому засіданні Пресвітерської ради всі члени складають присягу вірного виконання свого обов'язку та дотримання таємниці щодо справ, які розглядатимуться на засіданнях (кан. 934 § 4 ККСЦ).

24. Для правосильності проведення засідання Пресвітерської ради необхідно, щоб була присутня абсолютна більшість її членів.

25. За винятком виборів, голосування на засіданнях Пресвітерської ради є відкритим хіба, що архиєпископ або принаймні 1/3 її членів вимагають таємного голосування.

26. Архиєпископ надає членам Пресвітерської ради необхідну інформацію і всіляким чином забезпечує вільне виявлення їх думок (кан. 934 § 3 ККСЦ).

27. У тих випадках, коли згідно з нормами права архиєпископ повинен порадитись з членами Пресвітерської ради, необхідно заслухати думку всіх присутніх на засіданні (кан. 934 §1 ККСЦ). За потреби архиєпископ може просити членів Пресвітерської ради висловити свою думку також голосуванням.

28. Об'єктивно враховуючи всі представлені аргументи та піклуючись про добро архиєпархії, члени Пресвітерської ради, мають щиро висловлювати власні думки та формувати власну позицію, прислухаючись одночасно до думок інших пресвітерів, щоб була врахована думка всього пресвітерату.

29. Архиєпископ не є зобов'язаний йти за порадою членів, хоч би вона була й однозгідна, однак особисто зваживши справу, він не повинен лежковажити пораду, особливо, якщо вона є однозгідна (кан. 934 § 2, п. 3 ККСЦ).

30. Якщо хтось з членів Ради з виправданої причини прибув невчасно на засідання, він не може долучати свій голос до голосувань, які відбулись без його участі.

31. Протокол Пресвітерської ради підписують архиєпископ та секретар.

32. Усі члени Пресвітерської ради зобов'язані зберігати таємницю щодо всіх справ, питань, осіб та вислідів засідань (кан. 934 § 4 ККСЦ).

33. Зміст і спосіб оприлюднення того, що обговорювалось на засіданні, визначає архієпископ (кан. 269 § 3 ККСЦ).

34. Для ефективнішої організації засідань, вислухавши думку Пресвітерської ради, архієпископ може створити одну або кілька комісій з числа її членів.

Розділ VI. ПРИПИНЕННЯ ЧЛЕНСТВА У ПРЕСВІТЕРСЬКІЙ РАДІ

35. Член може втратити свою приналежність до Пресвітерської ради:

35.1. якщо перестав виконувати уряд, завдяки якому на підставі права став її членом; його місце членства займає наступник на уряді, будучи іменованим відповідним декретом;

35.2. якщо письмово попросить архієпископа про звільнення з членства і якщо його зречення буде прийняте. Якщо особа, яка просить про зречення, є членом з вільного іменування архієпископа, він вільно призначає наступника. Якщо ж він був обраний, то його наступника вибирають відповідно до процедури передбаченої цим Статутом;

35.3. якщо з поважних причини архієпископ звільнить когось з членства в Пресвітерській раді, порадившись з іншими членами ради, то у такому випадку, якщо цей член був іменованим, його наступника іменує архієпископ; натомість, якщо він був обраний пресвітерами, його наступника обирають пресвітери згідно з процедурою передбаченою цим Статутом;

35.4. якщо член Пресвітерської ради втратив уряд (пароха, сотрудника) і не отримав іншого, чи втратив приписання до архієпархії, він втрачає членство у Пресвітерській раді. Його наступника обирають пресвітери згідно з процедурою передбаченою цим Статутом;

35.5. якщо член, обраний від протопресвітерату, буде перенесений на служіння в інший протопресвітерат, він втрачає членство у Пресвітерській раді. Його наступника обирають пресвітери згідно з процедурою передбаченою цим Статутом;

35.6. якщо обраний член від інститутів богопосвяченого життя буде перенесений до іншого монастиря чи дому поза межами архієпархії, він втрачає членство у Пресвітерській раді. Його наступника обирають пресвітери з інститутів богопосвяченого життя згідно з процедурою передбаченою цим Статутом.

35.7. якщо відбулася реорганізація протопресвітерату (-ів) (об'єднання, поділ, скасування, зміна меж), член, який був вибраний, втрачає членство у

Пресвітерській раді. Пресвітери обирають нового члена згідно з процедурою передбаченою цим Статутом.

Розділ VII. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕСВІТЕРСЬКОЇ РАДИ

36. З моменту вакантності архієпархіального престолу Пресвітерська рада припиняє свою діяльність, а її функції виконує Колегія радників Тернопільсько-Зборівської архієпархії. Протягом року від канонічного прийняття уряду архієпископ повинен установити нову Пресвітерську раду (кан. 270 § 2 ККСЦ).

37. Якщо Пресвітерська рада не виконує дорученого їй завдання для добра архієпархії або ним зловживає, архієпископ, порадившись з єпархіальним Єпископом найстаршим єпископським свяченням у митрополії, може її розпустити, відповідно до кан. 270 § 3 ККСЦ. У такому випадку її обов'язки не переходять до Колегії радників, а вибори потрібно провести у відповідності до норм права.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

38. З числа членів Пресвітерської ради, у відповідності до норм права, архієпископ обирає Колегію радників (кан. 271 § 4 ККСЦ).

39. У випадках не передбачених даним Статутом, слід звертатися до приписів ККСЦ, КПП УГКЦ, норм партикулярного права архієпархії та окремих постанов архієпископа.

40. Автентичне тлумачення Статуту належить до архієпископа.

41. Зміни та доповнення до Статуту затверджуються архієпископом і проголошуються його декретом з наступною публікацією на офіційній веб-сторінці Тернопільсько-Зборівської архієпархії.

42. Цей Статут набирає чинності з моменту публікації на офіційній веб-сторінці Тернопільсько-Зборівської архієпархії.